

Statsforvaltaren i Rogaland
Postboks 59
4001 STAVANGER

Deres ref.: 2024/4886

Vår ref.: 24/31

Vår dato: 14.06.2024

Saksbehandler: Kjersti Barbakken // Kontoret for
kvalifisering og sosiale tjenester

Svar på henvendelse - ønske om lovtolkning

Vi viser til henvendelse fra dere, datert 7.april 2024, hvor dere ber om en vurdering og tolkning av spørsmål knyttet til følgende:

1. Foreldelse av refusjonskrav.

Dere skriver at problemstillingen relaterer seg til en situasjon der det tidligere har blitt krevd refusjon for sosialhjelp ved innvilgelse av uføretrygd. NAV-kontoret fremmer 13 år senere et nytt krav for samme økonomiske stønad, fordi NAV ytelse meldte om at vedkommende fikk innvilget etterbetaling av ung ufør for samme periode. Begrunnelsen til NAV for å stille kravet er at ikke hele den innvilgede økonomiske stønaden ble refundert i det opprinnelige kravet. Dere spør om dette er å anse som refusjon «to ganger» for samme økonomiske stønad, og om det i såfall er tillatt. Videre spør dere om det er foreldelsesloven som gjelder, og om det i såfall vil løpe en foreldelsesfrist på 3 år fra første refusjonsmulighet for hele kravet.

Arbeids- og velferdsdirektoratets vurdering

Adgangen til å kreve refusjon forutsetter at den økonomiske stønaden er gitt for samme tidsrom og samme formål som etterbetalingen av ytelsen.

Hvis det er utbetalt mer økonomisk stønad enn det vedkommende vil få etterbetalt i samme periode, innebærer det at kommunen ikke vil få refundert alt de har utbetalt i økonomisk stønad. Hvis det senere viser seg at etterbetalingen (av trygdeytelsen) faktisk skulle vært større, for eksempel fordi personen hadde rett til ung ufør - noe som innebærer en høyere ytelse, så vil kommunen etter vår vurdering kunne ha rett til ytterligere refusjon. Vi forutsetter da at øvrige krav for refusjon er oppfylt og at det gjøres en konkret vurdering av om det skal kreves refusjon.

NAV // ARBEIDS- OG VELFERDSDIREKTORATET // KONTORET FOR KVALIFISERING OG SOSIALE TJENESTER

Postadresse: Postboks 354 // 8601 MO I RANA

E-post: arbeids.og.velferdsdirektoratet@nav.no

www.nav.no //

Foreldelsesfristen regnes fra den dagen fordringshaveren tidligst kan kreve oppfyllelse. Det betyr at foreldelsesfristen på 3 år, i en slik situasjon som nevnt ovenfor, vil begynne å løpe fra det tidspunktet saken om ung ufør er ferdig behandlet.

2. EØS-borgere med kortvarig arbeidsforhold og vurdering av lovlig opphold.

Dere skriver at problemstillingen gjelder søknad om økonomisk stønad fra EØS-borgere, der EØS-borgeren har hatt flere kortvarige arbeidsforhold over tid, men likevel under 1 år. Dere viser til «Veileder for NAV-kontoret ved vurdering av lovlig opphold for EØS-borgere» og definisjonen av «Flere arbeidsforhold» og «midlertidig ansettelse», og forstår veilederen slik at det kun kan være to arbeidsforhold som kan følge hverandre i tid, og at disse ikke kan være midlertidige/vikariater. Følgen av dette, er slik dere forstår det, at EØS-borgeren da vil bli vurdert å ikke ha lovlig opphold dersom det er flere enn to arbeidsforhold som følger hverandre i tid. Arbeids- og velferdsdirektoratet forstår dere slik at dere ønsker en tilbakemelding på om dette er riktig tolkning.

Dere ber også om en avklaring av om midlertidige ansettelser er å forstå som alle vikariater under 1 år.

Arbeids- og velferdsdirektoratets vurdering

Veilederen er utarbeidet i tråd med utendingsregelverket, se UDIs rundskriv 2011-037 pkt. 3.6.2. I UDIs rundskriv står det at «Flere arbeidsforhold kan inngå i beregningen, så lenge de har etterfulgt hverandre direkte i tid og ikke bygger på midlertidige tilsetninger, jf. Arbeids- og sosialdepartementets instruks AI-1/2015 av 29.06.15». Det presiseres at kravet om at arbeidsforhold må ha etterfulgt hverandre i tid, skal forståes bokstavelig. Det kan imidlertid ligge en ferieavvikling eller lønnet permisjon mellom siste oppmøtedag i det tidligere arbeidsforhold og første arbeidsdag hos ny arbeidsgiver.

Arbeids- og velferdsdirektoratet kan ikke se at det av regelverket fremgår at det er satt en begrensning på at det er kun to arbeidsforhold som kan følge hverandre i tid. Dette er heller ikke noe som går frem av veilederen for NAV-kontoret ved vurdering av lovlig opphold for EØS-borgere.

Vi vurderer videre at et ansettelsesforhold kan anses å kun være midlertidig selv om det har en total varighet på over 1 år. Om det er et midlertidig arbeidsforhold eller ikke, avhenger av hva som fremgår av arbeidskontrakten. Det gjøres oppmerksom på at Arbeidsmiljøloven har en regel som gir rett til fast ansettelse dersom midlertidig ansettelsesforhold har vart sammenhengende i tre år.

3. Ukrainske borgere og inntekt fra hjemlandet.

Dere skriver at dere har fått flere meldinger fra NAV-kontor om at noen ukrainske flyktninger mottar barnetrygd, aldersperson, leieinntekter fra bolig mv. i Ukraina. Det har også blitt avdekket at ukrainske flyktninger som har vært i arbeid i Ukraina, og har fått barn etter ankomst til Norge, kan ha rett på fødselspermisjonsstønad fra Ukraina.

Dere spør om Arbeids- og velferdsdirektoratet kan avklare med den Ukrainske ambassaden, eller med ukrainske myndigheter, hvilke økonomiske rettigheter flyktninger som oppholder seg utenfor Ukraina kan ha. Dere skriver at det kan være vanskelig å kartlegge den økonomiske situasjonen så lenge disse utbetalingene ikke kommer frem av opplysninger som er tilgjengelig i Norge, og at dette kan føre til ulik behandling av søknader om økonomisk stønad.

Arbeids- og velferdsdirektoratets vurdering

Vi er kjent med at ukrainske flyktninger kan ha økonomiske rettigheter fra Ukraina når de er i Norge. Vi er videre kjent med at de i noen tilfeller også mottar dette. Hva de har og kan ha rett på fra hjemlandet, beror på ulike vilkår og kriterier. Det er derfor vanskelig å lage en oversikt over hvilke rettigheter de kan ha, da dette vil variere fra sak til sak.

Vi vil gjøre oppmerksom på siden diia.gov.ua ([Допомога на дитину | Дія \(diia.gov.ua\)](https://diia.gov.ua)), som er en statlig plattform. Ut i fra det vi er kjent med, gis det her tilgang på digitale tjenester for innbyggere. Siden/tjenesten sørger for en gjennomsliktig drift av foretakene. Departementet for digital transformasjon er de som eier denne plattformen. På denne siden kan brukerne søke om mange ytelser digitalt og ha tilgang til noen av dokumentene sine, blant annet pass, id-kort, førerkort, skattekort, studentkort, bilregistrering, barnas fødselsattest, covid-attest, inntektsdokumenter m.m.

Det er mulig, både for brukerne og for andre, å sjekke hvilke tjenester man kan ha rett på gjennom siden Diia. De har en oversikt over tjenester på deres nettsted. Der kan man også lese litt mer detaljert om tjenestene: hva tjenesten innebærer og hvordan man kan søke (dokumentkrav og fremgangsmåte). Siden er på ukrainsk.

Et eksempel, som vi har fått oversatt, er dette:

"Støtte ved barnefødsel" (søknaden sendes enten digital eller fysisk).

Total sum er lik for alle uavhengig om det er første eller for eks. tredje unge.

- Totalt 41 280 hryven = ca 11 500 NOK
- Første utbetaling er 10320 hryven = 2 875 NOK
- Resten utbetales i løpet av 36 måneder (860 hryven hver måned) = 240 NOK

For dem som har 3 og flere barn, har man også støtte

- 1 700 hryven for tredje og hver neste unge = 475 NOK

Man kan i tillegg ha rett på støtte for aleneforsørgere:

- 2 272 hryven for barn opptil 6 år = 633 NOK,
- 2 833 hryven for barn mellom 6 og 18 = 790 NOK

Spørsmålet, slik vi ser det, er hvorvidt ukrainske flyktninger kan dokumentere om de mottar noe/har rettigheter fra hjemlandet. Vi er gjort kjent med at det er litt ulikt hvor

enkelt det er for ukrainerne å fremlegge dokumentasjon, og at det kan være ulike grunner til hva som er årsaken til dette.

Som ellers, når NAV-kontoret mottar en søknad om økonomisk stønad, må det gjøres en kartlegging av vedkommendes inntekter og utgifter for å vurdere vedkommendes hjelpebehov på søknadstidspunktet. Det må foreligge opplysninger i saken som dokumenterer om søkeren har et hjelpebehov eller ikke. NAV-kontoret må gjøre en konkret og individuell vurdering av hvordan opplysningene i saken skal dokumenteres, noe som innebærer å vurdere om det er tilstrekkelig at opplysningen tas imot muntlig, eller om det er nødvendig å innhente skriftlig dokumentasjon. Det er viktig at NAV-kontoret har tillitt til de opplysningene som fremlegges av søkeren. Dersom det vurderes at opplysningene må dokumenteres skriftlig, bør NAV-kontoret bistå søkeren med dette så langt det er nødvendig og mulig.

Med hilsen

Elin Stein
fungerende seksjonssjef
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Kjersti Barbakken
seniorrådgiver
Kontoret for kvalifisering og sosiale tjenester

Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur

Kopi til

Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
Statsforvalteren i Agder
Statsforvalteren i Innlandet
Statsforvalteren i Nordland
Statsforvalteren i Oslo og Viken
Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Statsforvalteren i Trøndelag
Statsforvalteren i Vestfold og Telemark
Statsforvalteren i Vestland